

SVERIGE TISDAG

EFTER NAZISTATTACKEN I MALMÖ

FOTO: HENRIK MONTGOMERY/TT

S fruktar svensk Breivik

■ **Säpochefen** Anders Thornberg (bilden) kallas till justitietskottet efter våldsamheterna i Malmö i lördags där nazistiska Svenskarnas parti var inblandat. Det är justitietskottets ordförande Morgan Johansson (S) som kallat Säpo-

chefen, då han fruktar att en svensk Breivik.

– Jag vill inte föregripa polisutredningen men tycker mig se signaler om att de extrema grupperna på högerkanten är mer organiserade och beredda att gå till direkt attack, säger han. (TT)

SVÅLT VANLIGARE DÖDSORSAK

FOTO: YOUNG & RUBICAM/STUDIOTT

Rovdjur inte farligast för renar

■ **De stora** rovdjuren dödar inte så många renar som de flesta antagit. Svält är en långt viktigare faktor. Det hävdar norska forskare i den hittills mest omfattande studien om dödlighet bland renar.

– Det betalas ut alldeles för mycket i ersättningar

till renägarna, säger Tor-kild Tveraa, biolog vid Nina, Norsk institutt for naturforskning.

Jörgen Jonsson, ordförande i Svenska Samernas Riksförbund, ifrågasätter.

– Att rovdjur bara skulle döda 5 000 renar varje år i Norge tror jag inte på. (TT)

VILL HA NOLLTOLERANS

FOTO: LEIF R. JANSSON/TT

Sida upptäcker fler fuskfall

■ **Bistandsmyndigheten** Sida fick förra året in rekordmånga anmälningar om misstänkt korruption. Glädjande siffror, anser generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka (bilden).

– Hur konstigt det än kan låta vill jag att vi upptäcker fler. Vårt mål är

nolltolerans, säger hon. Under sju år har Sida redovisat korruptionsärenden. 2013 toppar listan när det gäller antal fall. De 140 anmälningar som gjordes är en ökning med 20 jämfört med året innan och hela 87 jämfört med 2011. (TT)

NIO PROCENT KÄNNER SIG MOBBADE • FLER ANMÄLER TILL ARBETSMILJÖVERKET

Svårt att bevisa mobbning på jobbet

STOCKHOLM (TT)

Nästan var tionde svensk känner sig mobbad på jobbet och allt fler väljer att anmäla till Arbetsmiljöverket.

Men möjligheten för drabbade att få upprättelse är liten. Bara två fall har prövats i domstol och nu kommer krav på ny lagstiftning.

– Att mobbas på jobbet under lång tid kan ge skador liknande dem som krigsoffer bär på, säger Per Borgå, överläkare i psykiatri.

Kännetecknande är påträngande minnen, sömnsvårigheter, mar- drömmar, ökad vaksamhet och rädsla för att något ska hända.

– Det är typiska symptom på posttraumatiskt stressyndrom. Man sysslar ständigt i tankarna med det som varit, drar sig undan och blir isolerad, säger Per Borgå.

Enligt undersökningar från Arbetsmiljöverket upplever sig runt nio procent, eller 425 000 personer, av den totala arbetskraften mobbad. De senaste åren har antalet anmälningar till ver-

ket varit runt 650–700 per år, men förra året steg de till 887, enligt preliminära siffror. Men av totalt drygt 3 500 anmälningar de senaste fem åren ledde endast 100 till att verket inledde ett tillsynsärende. Och av dessa ledde inget vidare till åtalansökan.

Generellt är anmälningarna både komplexa och svårutredda, enligt Torsten Heinberg, beteendevetare på Arbetsmiljöverket.

– Det finns sällan klara bevis för att mobbning har förekommit. Ofta står ord mot ord och det finns inga vittnen, säger Torsten Heinberg.

För den som utsatts är möjligheterna till upprättelse små. När två chefer i Jämtland nyligen dömdes för arbetsmiljöbrott sedan en anställd tagit livet av sig efter att ha upplevt sig trakasserad på jobbet var det helt unikt. Ingen arbetsgivare har tidigare fallits till ansvar för arbetsmiljöbrott av psykosociala orsaker, och det finns bara ytterligare ett fall som lett till åtal, enligt arbetsmiljöåklagare TT talat med.

Mannen på bilden har inget med texten att göra.
FOTO: FREDRIK SANDBERG/TT

En förklaring är att det inte finns något straff knutet till den föreskrift – kränkande särbehandling i arbetslivet – som reglerar trakasserier på arbetsplatsen. För att en person ska kunna fällas för brott krävs att denne brutit mot arbetsmiljölagstiftningen, samt att det är just detta som gjort att en anställd skadats, blivit sjuk eller dött.

– När det gäller den psykosociala arbetsmiljön är det många gånger svårt att bevisa detta orsakssamband, säger arbetsmiljöåklagare Lotten Loberg.

Fackförbunden TCO, LO och Saco anser att det behövs en helt ny arbetsrättslig lag mot trakasserier i arbetslivet.

– I dag saknar vi ett verktyg för utsatta som inte tillhör någon grupp

som skyddas i diskrimineringslagen, säger Carola Löfstrand, ombudsman på Vision.

Med en ny lag skulle mobbningsfall kunna lösas genom förhandling på arbetsplatsen, vilket skulle innebära avsevärt ökade chanser för den enskilde att få exempelvis skadestånd.

Det är tydligt att Sverige i dag har halkat efter i lagstiftningen på området, enligt forskaren Margaretha Strandmark.

– Den politiska viljan att driva dessa frågor har varit och är obefintlig, trots att mobbning är ett folkhälso- problem som orsakar stora kostnader. De som mobbas behöver få upprättelse för att kunna komma vidare i livet, säger hon.

ANJA HAGLUND

SVERIGE I KORTHET

Hakkors mötte judiska elever

■ Eleverna på Vasa Real i Stockholm möttes i går morse av hakkors och ordet "judeäckel" klottrat på skolans fasad. På bland

annat portarna stod sifferkombinationen "1488", som brukar användas av nazister.

(TT)

Tekniska fynd efter Malmöbråk

■ De tre som anhölls efter ett våldsamt bråk i Malmö natten till i förrgår är 24 år, 27 år och 20 år gamla. De

misstänks för mordförsök. Fyra personer skadades. Vissa tekniska fynd har gjorts på platsen. (TT)

Elever skickade porrbild till lärare

■ Två tonåringar i Hudiksvalls kommun åtalas för att ha loggat in på en annan elevs mejlkonto och därifrån skickat

en porrbild till en lärare. Åtalpunkterna är sexuellt ofredande och dataintrång.

(TT)

Dom mot nätpedofil står fast

■ Den 45-åriga nätpedofil som hotade en 13-årig flicka från Kumla strax innan hon tog livet av sig får inte prövningstill-

stånd i Högsta domstolen, uppger SVT. Hovrätts dom på fängelse i tre år och sex månader står fast.

(TT)

Maskerad man rånade apotek

■ Ett apotek i Jordbro sydväst om Stockholm rånades strax före klockan sex på måndagskvällen. En ensam, maskerad gär-

ningsman hotade personalen med någon form av tillhygge.

Ingen kom till skada fysiskt vid rånet. (TT)

Misstänks för övergrepp i 15 år

■ I 15 år levde familjen i skräck för mannen som nu åtalas vid Uddevalla tingsrätt för bland annat sexuellt utnyttjande av

underårig och grov kvinnofridskränkning. Mannen, som nu är i 50-årsåldern, nekar till brott.

(TT)

Försvunnen man hittad död

■ En 50-årig man som försvann efter en bilolycka utanför Sunne i Värmland i lördags hittades i går död. Det är ännu oklart hur

mannen dött, men han kan ha frusit ihjäl. Temperaturen nattetid har efter försvinnandet legat runt fryspunkten. (TT)